

cb

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
1
S
81

STATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS,
TE NAALDWIJK.

De teelt van muskaat in 1951.

door:

D.v.Staalduine.

Naaldwijk, 1958.

2231831

DE TEELT VAN MUSCAAT IN 1951.

Inleiding.

Evénals in de voorafgaande jaren, zie verslag „Onderzoek Muscaatteelt 1948 - 1950“, werden dit jaar aan alle bedrijven, waar Muscaat geteeld wordt, bezoeken gebracht om de kwekers te adviseren en om later hiervan de resultaten na te gaan.

Deze bezoeken werden meestal gebracht tesamen met de heer G.J.Heesen. Omdat dit jaar in de 2 drukste maanden, mei en juni, over een motor kon worden beschikt kon op een vlotte wijze gewerkt worden. Hierdoor was het mogelijk dat op bepaalde dagen meer dan 20 bedrijven bezocht konden worden. Aangezien tijdens de bloeiperiode voor een groot gedeelte de beslissing valt of men een goede produktie en kwaliteit zal oogsten zijn in deze periode alle kwekers 1 of meer malen bezocht. Kwekers die in voorafgaande jaren een onvoldoende zetting hadden en zij die dit jaar voor de eerste maal bomen in bloei hadden zijn vaker bezocht (meestal 1 maal per week) dan kwekers waarbij de zetting meestal geen moeilijkheden gaf.

In totaal zijn er dit jaar + 400 speciale bezoeken gebracht aan de bedrijven die Muscaat teelden. Dit betekent gemiddeld 3 bezoeken per bedrijf.

De opgedane ervaringen zullen in dit verslag in enkele afzonderlijke hoofdstukjes besproken worden. Tot slot zal aan de uitbreiding en de oppervlakte van de Muscaatteelt aandacht geschonken worden.

I. De ontwikkeling van de bomen tot aan de bloei.

Een goede groei van Muscaatbomen is een eerste voorwaarde ^{voor} een goede zetting. Bij een matige of slechte groei zal later steeds de produktie of kwaliteit, dikwijls beiden teleurstellen.

Het is dan ook van het grootste belang dat de groei tot aan de bloeiperiode zodanig is dat tijdens de bloeiperiode de gehele glasoppervlakte bemmerd is.

Op vele bedrijven was dit dit jaar in onvoldoende mate het geval. In de meeste gevallen was dit terug te brengen tot een beschadiging of een gedeeltelijke afsterving van de wortels door de grote regenval in de winter 1950 - 1951. Deze overlast van het water kan door diverse oorzaken in de hand worden gewerkt, o.a. door onvoldoende drainage of kapotte goten. Zelfs op opgevaaren grond op verschillende bedrijven in Poeldijk was duidelijk

de schadelijke invloed van het water aan de groei van de bomen te constateren

Op vele bedrijven werd dan ook dit jaar door ons het advies gegeven om door het geven van water, zonodig wel eens aangevuld met een kunstmestgift te trachten de groei te verbeteren. Het spreekt vanzelf dat zo'n advies wel eens laat kwam, omdat het om de groei noodzakelijk was geweest dat deze watergift 2 à 3 weken eerder was toegediend.

In het algemeen waren de resultaten van het geven van water zo bevredigend dat men enkele dagen later de andere kassen, met andere rassen ook van water ging voorzien!

Er waren dan ook kwekers die in plaats van tegenstander van gieten in kassen hiervan dit jaar grote ^{voor}standers geworden zijn.

Alhoewel op enkele bedrijven de bomen zeer slecht uitliepen werden nergens dode bomen waargenomen, mits ze op hun eigen wortel stonden. De bomen gaan dus dood niet van de zogenaamde Alicanteziekte. In wezen komt het echter dikwijls op hetzelfde neer omdat de bomen die geleden hebben van te veel water, enkele jaren nodig hebben om weer op verhaal te komen. Een maatregel die de groei ten goede komt is het tijdig wegnemen van de overvloedige schutjes. Op de meeste bedrijven gebeurt dit wel doch meestal veel te laat. Vooral omdat er bij Muscaat zoveel scheutjes ontstaan, is dit zeer vroeg verwijderen nog meer noodzakelijk dan bij andere rassen. Verkeerde zuinigheid is het om niet alle jaren grondonderzoek te laten verrichten. Dit bleek b.v. op een bedrijf waar het natmaken van de grond in de loop van de maand mei geen resultaat had gegeven. Na een teelt van bloemkool bleek de grond geen stikstof meer te bevatten! Alhoewel er verder volgens advies bemest is, waren de bessen niet groot en was de rijptijd bovendien zeer vroeg. Aan het gewas waren geen afwijkingen te zien. Deze resultaten op dit bedrijf doen enigszins denken aan de puttenbemestingsproef met perziken, waar „weinig stikstof” ook steeds kleine en vroege perziken leverde.

Zeer waarschijnlijk een gevolg van wateroverlast was ook dit voorjaar het optreden van IJzer-gebrek. Op een tiental bedrijven werd hiervoor advies gegeven. Zeer typisch was dat het gebrek zich steeds openbaarde aan de zijden van de kassen die grensden aan de open grond of aan de zijkanten van de kassen, wat uiteraard met het eerst genoemde geval overeenstemt.

Dit betekent dat de bomen waarvan de wortels zich vooral buiten de kas bevinden door de gereduceerde toestand in de grond het ijzer niet kunnen opnemen. Rondom de bloeiperiode schijnt vooral de IJzerbehoefte van de bomen toe te nemen. In deze periode ziet men n.l. het gebrek voor het eerst optreden. In één geval had ijzergebrek een zeer nadelige invloed op de zetting, n.l. waardeloze trossen door éénpitters. Deze slechte

van het feit dat er zetting was een gevolg ~~doordat er~~ geen voldoende assimilaten beschikbaar waren. IJzergebrek treedt altijd het eerst op in de toppen van de scheuten, die geheel wit-geel kunnen kleuren. Op het door ons bedoelde bedrijf was het gebrek zo sterk dat de bessen geheel geel kleurden, terwijl daarentegen de tros en bladstelen een zeer sterke paarse anthocyaankleuring vertoonden. Volgens onze indrukken is het ras Muscaat het gevoeligst voor ijzergebrek. Bij andere rassen kwam tot dusver zo'n sterke invloed van dit gebrek niet voor.

Of nu het ~~direkte-gevolg-van~~ IJzergebrek het niet of slecht zetten van de druiven tengevolge heeft of dat dit veroorzaakt wordt door de slechte assimilatenvoorziening laten wij in het midden. Wel kunnen wij hieruit te meer concluderen dat een goede voeding van de trossen tijdens de bloei zeer belangrijk is voor een goede zetting. Foto no. 1 geeft een beeld van ijzergebrek bij Muscaat.

II. De bloeiperiode.

Door de opgedane ervaringen in voorafgaande jaren konden wij dit jaar voor de 1e maal zeer positief zijn omtrent de handelingen die kort ^{voor} en tijdens de bloei verricht moesten worden aan de bomen en konden wij ook de omstandigheden noemen waaronder de bloei diende plaats te vinden.

In „De Tuinderij" van 11 mei 1951 verscheen een artikel over de „Behandeling van Muscaatvoortijdens en na de bloei" waarin onze inzichten werden weergegeven.

Verkort geven wij de voornaamste inziens noodzakelijke handelingen ^{moeten} weer, die bij het begin van de bloei uitgevoerd zijn:

1. Alle groeipunten wegnemen, dus scheuten toppen en zijscheutjes wegnemen.
2. Trossen dunnen, normaal 1 tros per scheut aanhouden. Per snoerboom niet meer dan 30 trossen en bij leggevorm niet meer dan 20 per poot.
3. Van lange trossen de punten wegnemen.

Al deze maatregelen hadden tot doel de voeding van de in verhouding tot vroeger gering aantal trossen zo best mogelijk te doen verlopen.

Naast deze behandelingen moest men de temperatuur overdag tussen 20 en 26°C zien te handhaven en 's nachts tussen 15 en 18°C. De relatieve luchtvochtigheid, die men overdag diende te handhaven, werd door ons op 70% gesteld.

Voor de verspreiding van het stuifmeel werd het dagelijks tikken of schudden van de bomen noodzakelijk geacht.

Zeer vele kwekers hebben dit jaar de voorgeschreven handelingen uitgevoerd en door regelmatig broezen van de kasgrond en het krijten van het glas er naar gestreefd het kasklimaat zo gunstig mogelijk te maken voor de

zetting.

Vele kwekers die voor de eerste maal de onder 1; 2 en 3 genoemde handelingen uitvoerden en daarbij ook rekening hielden met de klimaatsomstandigheden waren zeer enthousiast over deze maatregelen, die hun een goede zetting van hun muscaatdruiven verzekerden. Uit meerdere voorbeelden bleek duidelijk dat zelfs bij slechte groei op deze wijze een uitstekende zetting kon worden verkregen.

Slechts in enkele gevallen was de zetting onbevredigend. In de meeste gevallen was dit terug te brengen tot het verzuimen van één van de noodzakelijke maatregelen of het te laat uitvoeren daarvan.

Ook dit jaar bleek weer dat de temperatuur en de relatieve luchtvochtigheid nog steeds van groot belang zijn voor een goede vruchtzetting. Dit bleek te meer nu dit jaar de vruchtzetting van de koude Black Alicante druiven zeer matig was. De bloeitijd was dit jaar in het algemeen laat en viel omstreeks eind mei, begin juni.

Uit de weerkundige gegevens op bijlage 1 blijkt dat de relatieve luchtvochtigheid gedurende 4 dagen zeer laag geweest is. Dit ging gepaard met een behoorlijke windkracht. Deze periode was dan ook zeer kritiek voor een goede vruchtzetting.

In deze periode waren er kwekers die de relatieve luchtvochtigheid gedurende de middag ondanks veel broesen niet hoger konden krijgen dan 55%. De zetting was toch bevredigd. In dit verband is het belangrijk te vermelden dat de heer P. v.d. Knaap, Uithoflaan te Loosduinen, een zeer serieuze kweker, die de relatieve luchtvochtigheid steeds op $\pm 70\%$ gehouden heeft, later verklaarde dat de zetting van de trossen bij de ingang van de kas wat beter was dan in de omgeving van de hygrograaf. Uit deze gevallen kan worden opgemaakt dat het waarschijnlijk persé noodzakelijk is de relatieve luchtvochtigheid op 70% te handhaven, doch dat men wellicht enkele procenten hieronder kan dalen.

Dat de relatieve luchtvochtigheid beslist te hoog kan zijn bleek ons in één geval van stookdruiven, waarbij men na een verlaging van ± 80 à 85% naar 65 à 70% een belangrijk betere zetting verkreeg dan in het begin het geval was.

Voor de toekomst is ook van groot belang, dat verschillende kassen met jonge bomen op eigen wortel of verent op onderstammen, door het treffen van de voorgeschreven maatregelen, de zetting zeer goed was. Tot op heden was het bij Muscaat steeds zo dat men bij dit ras sprak over "jeugd-jaren". Dit betekent dat bij jonge bomen de zetting in het algemeen veel minder was dan bij oudere bomen. In dit verband kan worden opgemerkt dat zowel een te sterke vegetatieve ontwikkeling van de bomen als een te hoge

temperatuur en een te lage relatieve luchtvochtigheid waarschijnlijk als de voornaamste oorzaken te noemen zijn van een minder goede zetting ten opzichte van de zetting bij oudere bomen.

Desondanks blijft het een feit dat de zetting bij jonge bomen van Muscaat veel meer moeilijkheden geeft dan bij andere rassen die in het Westland geteeld worden, waarbij dit praktisch niet voorkomt.

Onze indrukken zijn dat jonge bomen op eigen wortel meer moeilijkheden geven met de zetting dan verente bomen. Het verkeren van de bomen in een jeugd stadium gedurende een aantal jaren is bij bomen op eigen wortel dus zeker niet uit te sluiten. In dit verband dient men dus bij het overenten steeds enthout te nemen van oudere vrucht dragende bomen.

Ons is opgevallen dat vooral bij jonge bomen waarvan de trossen zeer sterk ^{getint} paars zijn de vruchtzetting meestal te wensen overlaat of minder is dan bij trossen waar dit niet zo sterk voorkwam. Meestal gaat hiermee samen dat de kleur van de bloempjes of de jonge besjes een enigszins lichtgele kleur vertonen.

Aan de bladeren ^{was} in dit soort gevallen niets waar te nemen.

Spint.

Deze zeer belangrijke ziekte bij de druiventeelt kan een teelt van Muscaat geheel of gedeeltelijk waardeloos maken, zoals dit jaar op enkele bedrijven het geval bleek te zijn, o.a. in één kas van de heer Kükne en bij de heer Strik, beiden in Wateringen en in 4 kassen.

Ten opzichte van andere rassen lijkt ons het ras Muscaat bij v. Luik in Poeldijk één van de meest gevoelige rassen. Op verschillende bedrijven was het dan ook typerend dat het ras Muscaat zeer sterk door spint was aangetast, terwijl andere rassen hiervan praktisch niet te lijden hadden. Vooral als de bomen enige chlorose vertonen kan een gelijktijdige spint-aantasting zeer ernstige gevolgen hebben. Vooral bij de teelt van Muscaat is het nemen van preventieve maatregelen vroeg in het jaar van zeer groot belang. Bestrijding na de oogst werkt van zelf sprekend ook in de gewenste richting.

Aangezien Muscaat in het algemeen gevoeliger blijkt te zijn voor bladverbranding dan de meeste andere rassen is het ook daarom gewenst de bestrijdingen zo min mogelijk tijdens de teelt uit te voeren. In sommige gevallen kon niet aan de indruk ontkomen worden dat een herhaalde bestrijding met Parathion het gewas gevoeliger maakte voor bladverbranding.

Lamsteligheid.

In stookkassen kwam dit jaar praktisch geen lamsteligheid voor. In koude kassen had men er i.o. dit jaar meer last van dan normaal het geval is. Hierbij kon worden opgemerkt dat dit jaar ook in de koude Black Alicante-druiven plaatselijk dit verschijnsel in vrij ernstige mate optrad.

Terwijl normaal lamsteligheid in de maand augustus optreedt, kwam dit jaar dit pas omstreeks half september duidelijk naar voren. Eén van de oorzaken van dit late optreden van lamsteligheid is wellicht geweest, dat dit jaar de druiven laat waren. De relatieve luchtvochtigheid is de laatste 3 weken vóór half september niet direkt ongunstig geweest om het optreden van lamsteligheid te bevorderen. Wel is in de periode van 5 t/m 13 september de maximum buiten temperatuur 5x boven 25°C gestegen. Deze (te) hoge temperatuur is waarschijnlijk wel één van de voornaamste oorzaken geweest is dat op een door ons niet meer verwacht tijdstip lamsteligheid is opgetreden.

In verband met de theorie dat lamsteligheid zou ontstaan door onttrekking van vocht aan de trossen door de bladeren was het opmerkelijk dat op een bedrijf een zeer slechte bladstand (door spint) praktisch in het geheel geen lamsteligheid optrad. Opgemerkt dient echter te worden dat op het bedrijf het glas gekrijt was tijdens deze warmteperiode. Dit is op geen ander bedrijf gebeurd. In het algemeen kon echter geen verband gelegd worden tussen de bladstand en de mate van optreden van lamsteligheid. Het kwam b.v. voor dat op 2 verschillende bedrijven ongeveer gelijktijdig de twijgen waren ingekort voor het beter kleuren van de bessen. Op het éne bedrijf had men geen lamsteligheid, terwijl dit op het andere bedrijf matig voorkwam.

Evenals in voorgaande jaren bleek weer duidelijk dat bedrijven op een prima voor druiven geschikte grond de minste last van deze "ziekte" hadden. Zeer ernstig kwam dit o.a. voor in de verlate kassen bij Swart-touw. De produktie en kwaliteit viel hierdoor terug tot + 30 à 40%. Volgens de bodemkartering is het gedeelte van het bedrijf waarop deze verlate kassen staan ongeschikt voor de druiventeelt.

Droogstoken.

In 1950 was een aantasting van botrytis oorzaak dat in de koude kassen omstreeks 1 oktober de bessen eensklaps gingen rotten, waardoor de druiven waardeloos werden. Zij die hiervan in 1950 schade ondervonden hadden, hebben dit jaar hun druiven vóór 1 oktober geoogst of gezorgd dat ze door middel van stoken ook na deze datum hun druiven zouden kunnen oogsten.

In tegenstelling tot vorig jaar, toen vooral de maand september zeer vorst-vrij was, is er dit jaar geen botrytisstrip op druiven opgetreden. Een tiental kwekers heeft dit jaar gestookt. In een enkel geval heeft men zelfs in augustus gestookt om het rotten van de druiven tegen te gaan. Voor zover we hebben kunnen nagaan is het droogstoken teelttechnisch en financieel dit jaar volkomen geslaagd, waardoor dit in de toekomst zeker op een nog grotere schaal zal worden toegepast.

Het spreekt van zelf dat naar mate de produktie hoger is en de kwaliteit beter het droogstoken groter voordelen zal bieden.

Mutaties.

Op een drietal bedrijven werden gunstige knopmutaties ontdekt. De mutaties hadden alle grotere en rondere bessen dan Muscaat, ook was de kleur van de bessen geler. Deze knopmutaties leken zeer veel op het ras Canon Hall. In alle drie gevallen bleek dat de zetting bij deze mutaties zeer goed was, terwijl de scheut een normale diameter had. Bij Canon Hall is altijd zeer opvallend dat de noden zeer kort zijn. Bij deze mutaties was dit niet het geval. Het verdient alle zorg om in de toekomst hieraan aandacht te blijven schenken.

Deze mutaties kwamen voor bij:

1. J. Valentin, Monsterseweg 78, Poeldijk
2. Gebr. de Kok, Woninglaan 27, Monster
3. A. Swarttouw, Korte Noordweg 14, Wateringen

Overigens is het wel opmerkelijk dat op de 2 eerstgenoemde bedrijven ook enige o.i. echte Canon Hall-bomen voorkwamen. Deze worden echter ook nog wel op andere bedrijven tussen Muscaat bomen aangetroffen.

In één geval, bij de heer A. v. Leeuwen, Wateringseweg 30b te Poeldijk, waar men in 1947 verent had met enthout van Swarttouw werden ook 2 bomen Canon Hall aangetroffen, alhoewel bij Swarttouw zelf geen Canon Hall bomen voorkwamen. Hoewel de kwaliteit in de gehele kas prima geweest was, was de kwaliteit van de druiven aan de 2 Canon Hall bomen aanmerkelijk beter, het geen op de veiling bij de verkoop heel goed tot uiting kwam. Volgens een mededeling van Dr. Perold in zijn boek "A treatise on viticulture" ¹⁸⁸⁴ zou volgens Dr. Hogg in de The Fruit Mannuël, 5th.ed. London, p. 379., het ras Canon Hall ontstaan zijn als een zaailing van Muscaat van Alexandrië. Alhoewel we dit niet kunnen ontkennen, lijkt het echter veel meer aanvaardbaar dat Canon Hall ontstaan is als een mutatie uit Muscaat, gezien het aantal keren dat dit jaar een mutatie in deze richting werd waargenomen. Op foto no.2 is de knopmutatie van Muscaat bij de heer de Kok weergegeven.

Kwaliteit en prijs.

Door de betere zetting is er één van de eerste voorwaarden aanwezig voor een betere uitwendige kwaliteit. Dit uit zich als volgt:

1. De trossen zijn meer gesloten
2. De vorm van de trossen is beter
3. De bessen zijn groter
4. De bessen zijn uniformer van grootte

Door al deze eigenschappen stijgt de handelswaarde aanzienlijk. Er waren dit jaar kwekers die knopziekte van voorgaande jaren thans slechts 10 à 15% 2e soort druiven hadden, terwijl dit voorheen, naar dezelfde maatstaven gemeten 80 à 90% bedroeg. Door echter te vroeg te oogsten wordt het verkregen voordeel weer volkomen te niet gedaan. De uiteindelijke vraag naar Muscaat zal daardoor dalen.

Het te vroeg oogsten wordt in de hand gewerkt door de bepaling dat de druiven bij een suikerpercentage van 13% in de handel mogen worden gebracht. Voor Muscaat druiven is dit beslist $\pm 4\%$ te laag. De typische Muscaatsmaak is n.l. pas aanwezig als de refractometer 17% aanwijst. Het aroma stijgt naarmate het suikergehalte toeneemt.

Om de consumptie van Muscaat druiven te bevorderen zou het daarom gewenst zijn dat de minimumgrens van 13% suiker zou worden verhoogd tot $\pm 17\%$.

De prijzen zijn dit jaar in het algemeen gezien gunstig geweest. Exacte gegevens over de bedrijfsuitkomsten zijn echter niet verzameld zodat we niet in bijzonderheden kunnen treden.

Stoekdruiven, die in de maand juli geoogst werden, hebben $\pm f.250$ tot $f.4,-$ per kg opgebracht. In de loop van augustus is de prijs voor stoekdruiven weleens gedaald tot $f.1,50$ per kg. Evenals voorgaande jaren bleek het dit jaar verstandig bij deze prijzen niet meer aan te voeren. Eind augustus - begin september werd voor Muscaat rondom $f.2,-$ per kg besteed. In deze periode komen de eerste Muscaatdruiven uit de koude kassen. Bij een toenemende aanvoer in september daalde de prijs tot $f.1,25 - f.1,40$ per kg. Er waren kwekers die omstreeks half september enige tijd niet geveild hebben. Verscheidene kwekers hebben dan ook steeds meer dan $f.1,50$ per kg ontvangen, omdat inderdaad eind september de vraag steeg en daardoor de prijzen weer omhoog gingen.

Alle jaren heeft men n.l. een kwantum Muscaatdruiven nodig voor de koelhuizen. Deze vraag voor Muscaat voor koelhuizen is alle jaren constant en begint omstreeks eind september van belang te worden.

Gelijktijdig was er dit jaar weer vraag naar Muscaat door de Mij „De Betuwe" te Thiel.

Naar men ons officieus mededeelde had „De Betuwe" dit jaar 13.000 kg Muscaat nodig. Waarschijnlijk heeft men dit kwantum niet kunnen kopen omdat men maximaal f.1,50 per kg kon besteden. Het gewicht bleek een grotere rol te spelen dan de kwaliteit. Voor druiven van mindere kwaliteit kreeg men op het laatst ook vlot f.1,50 per kg, toen bleek dat de aanwezige hoeveelheid Muscaat te gering was. Waarv^or deze Muscaatdruiven bestemd zijn is ons nog steeds niet bekend.

In deze periode, eind september - begin oktober steeg de prijs van goede koelhuisdruiven tot ± f.2,- per kg.

Voor drooggestookte Muscaat heeft men een kg. prijs ontvangen die tussen f.2,25 en f.2,75 schommelde.

Aan verschillende kwekers hebben wij dan ook de suggestie gedaan om in de toekomst te gaan droogstoken of bij een prijs die onder f.1,50 ligt de druiven in koelhuizen voor eigen rekening te doen opslaan.

Muscaat is uitstekend 2 à 3 maanden te bewaren in een koelhuis. Een opslagprijs à 13 ct. per kg en enig verlies door indrogen en of rotten is een risico dat men gerust kan nemen bij deze druif.

In verband met de gunstige prijzen die de laatste jaren regelmatig in het najaar gemaakt kunnen worden is vooral de tendens aanwezig voor de koude Muscaatteelt uit te breiden.

De oppervlakte van de Muscaatteelt.

Door de bezoeken aan de reeds bekende Muscaatkwekers vernamen wij meest van hen de nieuwe adressen waar ook Muscaat geteeld werd of waar men Muscaat had aangeplant of geënt.

Het bleek dat er nog 15 kwekers waren met een oppervlakte van 4210 m² die in het verslag „Onderzoek Muscaatteelt 1948 - 1950" niet waren opgenomen. Zoals uit bijlage 2 blijkt waren er slechts 2 kwekers onder deze 15 die Muscaat stookten.

Op bijlage 3 is de verdere uitbreiding van de Muscaatteelt geregistreerd. In het reeds eerder genoemde verslag is hiervan ook een lijst aangelegd. Opgemerkt kan worden dat deze gegevens nog niet eerder opgenomen zijn. Deze lijst is o.i. niet volledig aangezien er geen systematisch onderzoek verricht is.

Het aantal Muscaatkwekers is met 17 uitgebreid. Typisch is dat slechts op 3 bedrijven, waar reeds Muscaat geteeld werd, uitbreiding heeft plaats gevonden. Onze mening is echter dat dit jaar op vele bedrijven, waar reeds Muscaat geteeld werd, met dit ras zal worden uitgebreid.

Slechts op enkele bedrijven heeft men op grote schaal Muscaat aangeplant of geënt, o.a. bij C. v.d. Wel in 's Gravenzande. Deze kweker

had reeds vroeger op behoorlijke schaal dit ras geteeld, maar door de slechte resultaten alle bomen, op enkele na, omgeënt.

Dit jaar zijn op 3 bedrijven met een totale oppervlakte van 1288 m² de bomen geroid. Op bijlage 4 zijn de gegevens vermeld. Bij de kwekers Grootcholten en Bouman zijn de bomen geroid vanwege verbouwing en reparatie. Van de Goed had reeds vorig jaar 1 kas Muscaat opgeruimd, hetgeen dan nu gevolgd is door no.2. Bij alle drie de kwekers was de Muscaat slechts matig, zodat het rooien niet als een verlies beschouwd behoeft te worden, bovendien speelt op geen der bedrijven de druiventeelt een grote rol.

De totale oppervlakte van Muscaat zoals deze dan naar de laatst bekende gegevens is, is vermeld op bijlage 3.

Van de totale oppervlakte van 53799 m² blijkt er de laatste jaren 35% of 18616 m² te zijn aangeplant of geënt. Ten opzichte van enige jaren geleden heeft de Muscaatteelt zich reeds met 50% uitgebreid, alhoewel deze vergrootte oppervlakte nog niet geheel in produktie is.

Dat 1/3 deel van de gehele aanplant nog zeer jong is en voor een groot gedeelte voorkomt bij kwekers die voorheen geen Muscaat teelden, betekent dat voor voorlichting op de bedrijven het Muscaattelen aan de "nieuwe" kwekers zal moeten worden geleerd.

Conclusie.

1. Door een beter inzicht en een zorgvuldiger behandeling van het gewas vóór en tijdens de bloei was de vruchtzetting dit jaar zeer bevredigend.
2. Aan spint en lamsteligheid zal in de toekomst nog meer onderzoek verricht dienen te worden, omdat Muscaat hiervoor speciaal zeer gevoelig blijkt te zijn.
3. De kwaliteit van de aangeboden Muscaatdruiven dient te worden verbeterd door het hoger stellen van het verplichte minimum suikerpercentage.
4. Door de goede prijzen die voor Muscaat gegeven worden en door de betere teelttechniek, waardoor de risico's van een slechte oogst veel minder geworden zijn, breidt de teelt zich regelmatig uit. Sinds 1947 is de oppervlakte met 50% toegenomen.

De proefnemer,
D. v. Staalduine
7-12-1951

okt. '58

J.W.

Weerkundige gegevens 29 mei t/m 1 juni 1951.

Data	Temperatuur		Betr. Vochtigheid				Windrichting en kracht			Bewolking			
	max.	min.	8 uur	14 uur	19 uur	som	8	14	19	8	14	19	som
29 mei	15.8	8.9	65	50	69	184	NE5	NNE5	NNE5	5	7	8	20
30 "	15.1	6.8	51	41	68	160	E5	ENE7	NE5	1	2	1	4
31 "	18.9	6.9	46	34	61	141	ENE6	ENE6	NE4	1	1	1	3
1 juni	21.2	8.9	50	34	75	159	ENE6	NE5	N4	1	1	1	3

Aanvulling Muscaatteleit 1951.

Stook

No.	Naam	Adres	aantal kassen	oppervlakte m ²	jaar van aanplant of enten	e.w. op onderstam
1.	A.P. Vijverberg	Noordweg 51	Wateringen 1/2	140	1930	F2
2.	C. Middelburg	Hoflaan 19	's Gravenzande 1/2	<u>168</u>	1934	e.w.
			Totaal 1	308		

Koud

1.	Gez. v. Enthoven	Wegje 23	Monster 1	336	1945	e w
2.	J.P. Tool	Middelbroekweg	H'dijk 1/2	126	1944	e w
3.	J.v.Kester	Choorstraat 123	Monster 1	262	1928	e w
4.	v.Balen	"Estral"	's Gravenzande 1	168	1936	e w
5.	G.Norvè	's Gravenzandseweg	N'wijk 1/2	210	1928	e w
6.	G.v.Leeuwen	Poeldijkseweg	Wateringen 1	308	1930	Golden Queen
7.	L.v.Ruyven	Strijpp. 8	Rijswijk 1	280	1946	e w
8.	C.v.Ruyven	" 5	" 1	280	1946	e w
9.	C.J. d. Bakker	Kwak 3	Wateringen 1/2	140	1940	e w
10.	P.W.v.Heiningen	Woninglaan 2	Monster 1	280	1930	F2
11.	J.A.Koppert	Kl.Achterweg 2	Naaldwijk 2	506	1945	e w
12.	H.A.Duynisveld	Nieuwe weg 104	Loosduinen 2	670	1930	e w
		v.d.Lans				
13.	A.C.v. Luyk	Nieuwegeweg 43	Poeldijk 1	<u>336</u>	1935	e w
			Totaal	13 $\frac{1}{2}$	3902	
			Totaal	14 $\frac{1}{2}$	<u>4210</u>	

Uitbreiding Muscaatteelt vanaf 1947.

No.	Naam	Adres	<u>Koud</u>		jaar v. ew aan- of plant onder- of en- stan- ten	oud of nieuw		
			aantal kassen	opper- vlakke m ²				
1.	Gebr.v..Antwerpen	Wegje 15	Monster	1	420	1951	ew	oud
2.	J.P.v. Ruyven	Monsterseweg 41	Poeldijk	2	500	1951	F2	n
3.	v.Staalduine	Maasdijk	's Gravenzande	1	280	1947	e w	n
4.	J.P.Tool	Middelbroekweg	H'dijk	4	1048	1950	e w	oud
5.	G.A.L.v.Leuwen	Dijkweg 27	Naaldwijk	1	336	1949	B.A.	n
6.	P.A.J. Enthoven	Nieuweweg 21	H'dijk	1	240	1947	fr Colman	n
7.	G.Norvé	's Gravenzandseweg 90	N'wijk	1/2	210	1947	N.v. Westland	oud
8.	A.Binnendijk	Hoefweg 6	De Lier	1	364	1947	e w	n
9.	T.Stolze	v.Doorlaan 3	De Lier	1	616	1947	e w	n
10.	J.v.Spronsen	Emmastr.	Monster	1	308	1948	B.A.	n
11.	N.A.v.d.Wel	Wegje 22	Monster	1	252	1948	e w	n
12.	P.v.d.Sar	Noordlandseweg 71	'sGraven- zande	3 $\frac{1}{2}$	980	1950	e w	n
13.	C.v.d.Wel	Monsterseweg	"	1 $\frac{1}{2}$	420	1948	e w	n
	"	"	"	6	2520	1951	fr Colman	n
14.	Th.v.Paassen	Zwartendijk	Monster	4	1120	1951	B.A.	n
15.	A.v.Balen	Monsterweg 41	'sGravenzande	1	392	1949	e w	n
16.	Pl.v.Staalduine	Noordl.weg 70	"	1	280	1949	e w	n
17.	P.Barendse	Vredebeslaan 13	Poeldijk	1	420	1950	e w	n
18.	A.A.v.Stolk	" 140	"	1	280	1950	e w	n
Totaal				33 $\frac{1}{2}$	10986			

Stook

1.	P. Ammerlaan	Geestweg 23	Naaldwijk	1	206	1949	B.A	n
2.	A.v.Leeuwen	Wat. weg 30b	Poeldijk	1/2	140	1947	Gr. Meroç	n
Totaal				1 $\frac{1}{2}$	346			
Totaal				35	11332			

Gerooide Muscaat 1950 - 1951.

No.	Naam	Adres	aantal kassen	m ²
1.	W.J. Grootcholten	Wateringsweg 79 Poeldijk	3	700
2.	P.J. Bouman	Noordweg 79 Wateringen	1	280
3.	S. v.d. Goes	Lange Wateringkade Kwintsheul	1	308
		Totaal	5	1288

Oppervlakte van de Muscaatteelt in 1951.Totale aanplant in het Westland

Verslag 1950	stookkassen	15752 m ²	
-	Saal	<u>630 m²</u>	15122 m ²
Verslag 1950	koudekassen	20225 m ²	
-	Saal	<u>630 m²</u>	19595 m ²
	Aanvulling in 1951		<u>4210 m²</u>
			38927 m ²

Gemiddeld

Verslag 1950	2456 m ²	
" 1951	<u>1288 m²</u>	<u>3744 m²</u>
		35183 m ²

Uitbreiding.

Verslag 1950	7284 m ²	
" 1951	<u>11332 m²</u>	<u>18616 m²</u>
	Totaal	53799 m ²

foto 1. IJzergebrek bij Muscaat
Witgele bladeren. Bessen geel en slecht gezet. Trosstelen paars

foto 2. Knopmutatie bij Muscaat.